

Oškrábané brambory a drahé kamení

Individuální rodinné bydlení navržené architektem by se čtenáři časopisu Stavba snad mohlo zdát jako samozřejmost. Zdá se mi však dobré úvodem připomenout, že hovoříme pouze o jednotkách procent stavební produkce v Česku. Proč si člověk vlastně přizve k návrhu svého budoucího domova architekta, když by si jednoduše mohl říct, že ho nepotřebuje? Snad právě pro touhu po individuálním řešení schopném reagovat na specifické požadavky (vědomé či podvědomé), kontext místa, uměřenost, skvěle vyřešené dispozice, vyladění detailů provozních, funkčních i estetických a další architektonické ideje. Oslovení architekta ještě nemusí být zárukou stoprocentní spokojenosti „na první dobrou“, (z pohledu klienta – investora), dává však příslib kvalitnímu výsledku (pokud za kvalitu považujeme třeba zmíněné architektonické ideály).

OŠKRÁBANÉ BRAMBORY ATELIÉRU KNESL+KYNČL ARCHITEKTI

Přesně tak zní nadpis jednoho internetového komentáře k rodinnému domu v Troubsku od brněnského ateliéru Knesl+Kynčl architekti, byť možná na první pohled hanlivý, veskrze však pochvalného ražení; toto označení ostatně rádi používají i autoři. Oškrábanou bramborou budiž myšlena povětšinou kompaktní hmota „očistěná“ na dřev, abstrahovaná na „to podstatné“. Oškrábaná brambora má být oslavou krásy všednosti a pokory k okolí.

RD TROUBSKO

V případě rodinného domu v obci Troubsko může souviset přirovnání k opracované kořenové zelenině i s obrysem domu, reflektujícím lichoběžníkový tvar pozemku a propisujícím se kromě půdorysu vtipně i do řezů, a tedy celkového uspořádání objektu. Zdánlivě bizarní tvar je veskrze efektivním výsledkem semknutých a funkčních dispozic, doplněných o drobné „bonusy“ tu a tam; místa, bez kterých by se provoz domu obešel, která však přidávají na osobitosti a snad i odrážejí přání a životní styl klienta.

Obec několik kilometrů západně od Brna se skládá ze dvou částí; přirozeně rostlá vesnice a novodobý satelit posledních pár dekad. Dům od ateliéru Knesl+Kynčl se nachází ve druhé jmenované, snad i díky tomu je velmi patrná jeho odlišnost od záplavy okolního satelitního (pod)průměru, současně jde o docela nenápadný objekt, navenek ničím nešokující, klidný, chce se říct až pokorný při pohledu z ulice.

Nízká uliční fasáda skrytá za habrovým plotem a třemi mladými ovocnými stromy se ve dvou místech prolamuje a vytváří důležité rozhraní, současně chrání obyvatele domu před pohledy z ulice. Při vstupu světlou převýšenou vstupní halou máme přímý průhled domem až na konec pozemku, současně vidíme do průchodu v patře. Vnitřní děje se otáčí směrem do zahrady, kde najdeme docela jinou tvář domu než z ulice; převýšený zadní vstup dává tušit světlý otevřený interier a propojuje vnitřek s venkem kýženým směrem. Při pohledu ze zahrady do světlého interieru s pečlivě zpracovanými vestavěnými truhlářskými výrobky jde část pokory stranou; vysoký zahradní „záliv“ s terasou je přece jen značně nadstandardní záležitost, snaží se však zůstat obyčejný a vytváří příjemné venkovní útočiště.

Cihelné pojednání všech fasád z dálky přibližuje jistou obyčejnost, za lícovými cihlami se však skrývá složitá skladba obvodové stěny, detaily cihlových parapetů i oplechování střechy a ustoupeného okapu dávají z blízka tušit neobyčejnost a nadstandard celkového provedení, ve stejném duchu procházející celým domem.

Ve snaze pojmenovat charakter domu, chce se mi sklouznout k pojmu (kritického?) regionalismu, zůstává však otázkou, nakolik dům je (či vůbec zde může být) „regionalisticky“ spjat s místem ve smyslu valenovské „kvalit mající smyslově uchopitelné prostorové entity“ (T. Valena: *Vztahy. O vazbě k místu v architektuře*); místo jako takové (tedy nejen dvoutisícová obec Troubsko, blíže pak především přilehlá „sídelní kaše“) snad předurčuje formu

domu uzavírající se spíše do sebe, resp. do zahrady. Další místo ve smyslu domova pak zdařile vytváří dům samotný.

VILA NA VENKOVĚ

Citlivě členěnou mohutnou uliční fasádu následuje objemné pokračování na dlouhém pozemku. Bez znalosti historického kontextu působí v malé obci snad až necitlivě; na původní návsi by člověk čekal spíše obecní dům, městský úřad, poštu nebo hospodu. Pro místní však veliká cihlová fasáda nepůsobí jako žádné dráždivo – ve stopě uličního křídla členitého objektu moderní reinterpretace vily suburbany totiž po staletí stávala obdobně veliká budova fojtství, dobře patrná i na císařských otiscích z první poloviny devatenáctého století a fotografie před demolicí dokládají cihelnou tvář starého domu jako poslední, kterou místo pamatovalo.

Fojtství kdysi představovalo dokonce celou jednu šestinu původní plochy obce. „*Je to prostě největší barák v dědině. Když jsme dělali první velkou vilu, byl jsem nervózní z návrhu šesti set metrů čtverečních užitné plochy, tady jsem ale ten problém vůbec neměl – v celém objektu jsou totiž tři samostatné bytové jednotky a k nim pak obslužné a návštěvnícké zařízení. No a díky sportovnímu založení uživatelů jsou veškeré prostory poctivě využívány. Příhodnost veškerého nadstandardního zázemí se o to více projevila během pandemie covidu, kdy byla veškerá veřejná sportovní zařízení uzavřena. Udělat si dlouhý plavecký bazén a použít jej dvakrát do roka by se snad dalo označit za marnivost, ale když své zázemí dokáží obyvatelé skutečně využívat, pak je to zcela na místě, byť obecně udržitelný model to zřejmě není. Zvažovali jsme celkovou rekonstrukci, ale kvůli příliš špatnému stavebnětechnickému stavu to bohužel nebylo možné,*“ říká Jakub Kynčl. Při diskusi s ním je těžké rozporovat, byť velikost objemu vzbuzuje otázky přiměřenosti a udržitelnosti.

Klient již „zpracovaný“ několika předchozími architektonickými studiemi byl

BRICK AWARD

Soutěž pořádá společnost Wienerberger AG. Ceny se udělují v pěti kategoriích, kromě toho se vyhláší celkový vítěz. Lhůta pro přihlášení projektů do soutěže Brick Award 2022 skončila letos v dubnu. Přihlásilo se 789 architektonických projektů z 53 zemí z celého světa, což je ve srovnání s rokem 2020 nárůst o 22 %. Odborná porota nominuje 50 nejlepších projektů, vítězné projekty budou vyhlášeny v červnu 2022.
www.brickaward.com, www.wienerberger.cz

nápomocen společnému hledání ideální formy a redefinování obsahu domu, obdobně jako u předchozího popisovaného domu v Troubsku pak zdařilému výsledku napomohla také spolupráce s osvědčeným krajinářským architektem i dodavatelskou firmou provádějící celou stavbu.

SPOLEČNÉ RYSY BRAMBOR A DRAHÉHO KAMENÍ

„Vždycky se snažíme, aby dokonale fungovala dispozice a provozní vazby; to určuje, jak bude dům fungovat a jak se v něm bude žít. Většinou mají lidé podobný počet končetin, jednu hlavu a tak dále, ale některé potřeby a způsoby fungování jsou značně specifické; a od toho jsme tu my, architekti. Samozřejmě nás vždy zajímá, aby byl dům dobře technicky udělaný; nejen esteticky, ale skutečně stavebně, aby tam nebyly details, naoko, které se po pár letech rozpadnou, a tak dále...“

Oba projekty zdobí „obyčejná“ cihlová fasáda, krom fasádního obkladu je keramika použita i jako konstrukční materiál – také proto byly oba přihlášeny do soutěže Wienerberger Brick Award. *„My tu cihlu máme moc rádi; krom tématu udržitelnosti je to prostě takový takřka přírodní materiál, který navíc umí skvěle stárnout, byť ta údržba je samozřejmě důležitá,“* doplňuje Kynčl.

Oškrábané brambory skutečně znějí jako jedna z nejobyčejnějších věcí na světě, vyžadují však správné povařit (což se zde děje). Ještě obyčejnější – a tedy v tomto smyslu i původnější a krásnější – by mohly být brambory se slupkou vhozené do ohně, následně vytažené, zdánlivě na uhlí spálené, po rozkrojení krásně voňavé, s trochou soli přímo delikátní.

Poznámka autora: článek vznikl na základě studia poskytnutých výkresů a fotodokumentace, po rozhovoru s architektem Jakubem Kynčlem, avšak kvůli omezenému časoprostoru bez návštěvy samotných míst.

RD Troubsko

Venkovská vila

Rodinný dům
Troubsko
 knesl kynčl architekti

Dům jako trychtýř, který se otvírá směrem ke sluníčku

Obec Troubsko se zhruba 2 000 obyvateli se nachází 8 km západně od Brna. Novostavba rodinného domu je umístěna na rovinném pozemku sousedícím s hlavní silnicí procházející obcí. Lichoběžníková forma domu je reakcí na tvar a situaci pozemku a uplatňuje se nejen v půdoryse, ale také v řezech. Pultová střecha v kombinaci s lichoběžníkovým půdorysem vytváří zdání

dvojitého spádu, stoupá směrem od severovýchodu k jihozápadu, stejně tak narůstá vnitřní prostor domu – od jednopodlažního ke dvoupodlažnímu. Kompaktní hmota z lícových cihel je na severu proříznuta závětrím a na jihu krytou pobytovou terasou.

První nadzemní podlaží je koncipováno jako společenská zóna domu. Směrem do ulice jsou kromě vstupu a garáže orientovány

také kuchyňský kout a místnosti zázemí, prostor dále pokračuje do obývacího pokoje a jídelny, mezi které je vklíněna krytá salla terrena s přímým vstupem na zahradu. V přízemí se dále nachází oddělená pracovna. Druhé nadzemní podlaží slouží jako klidová zóna s ložnicemi. Dům je částečně podsklepený.

AUTORSKÁ ZPRÁVA

FAMILY SIZED DETACHED HOUSE, TROUBSKO

A HOUSE AS A FUNNEL THAT OPENS TOWARDS THE SUN

The municipality of Troubsko with about 2000 inhabitants is located 8km west of Brno. The new family sized detached house is situated on a flat site next to the main road. In response to the shape and the situation of the land plot, the house has a trapezoidal shape which is evident

both in the ground plan and in the cross section. A shed roof and the trapezoidal ground plan together create an impression of a double gradient; the roof rises from the northeast towards the southwest and the interior space grows as well — from a single floor to two floors. A storm porch in the north and a roofed terrace in the south cut through the compact volume covered with facing masonry.

The ground floor is designed as a social space. The kitchen and the facility rooms

are facing the street and the main entrance as well as the garage; the space then continues to the living and dining rooms with a roofed salla terrena in-between. The salla has a direct entry to the garden. On the ground floor, there is a separate workroom. The first floor is designed as a quiet zone with bedrooms. A cellar is built under a part of the house.

ARCHITECTS' REPORT

Místo stavby / Location: Troubsko
 Klient / Client: soukromý investor / private individual
 Dodavatel / Contractor: ORAK — stavební společnost (generální dodavatel); BELETA (fasáda)
 Autoři / Architects: knesl kynčl architekti / Jiří Knesl, Jakub Kynčl, Jan Weiss
 Spolupráce / Collaboration: Jiří Janoušek a Tomáš Zelinka / KAJAK (ASŘ); Pavel Hladík a Ivo Lukačovič / Hladík a Chalivopulos (SKŘ); Jitka Špondrová (PBR); Martin Řezníček a Kateřina Kalodová / Trasko (ZTI, ÚT); Pavel Dočekal / KOMP (SIL); Milan Zezula (DOP); Milan Vyskočil / Ateh (LD); Vladimír Šoukal (ROZ); Mirka Svorová a Jakub Finger / PARTERO (KRA)
 Projekt / Design time: 2010—2011
 Realizace / Implementation: 2012—2018
 Plocha pozemku / Plot area: 1 014 m²
 Zastavěná plocha / Build-up area: 198 m²
 Hrubá podlažní plocha / Gross floor area: 292 m²
 Foto: Radek Brunecký

Projekt byl přihlášen do letošního desátého ročníku soutěže Brick Award v kategorii Příjemný domov.

WWW.BRICKAWARD.COM

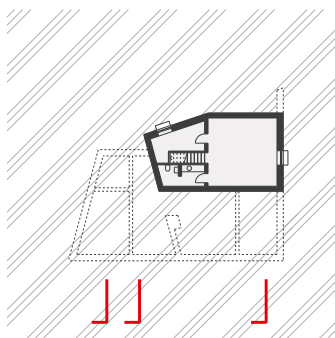
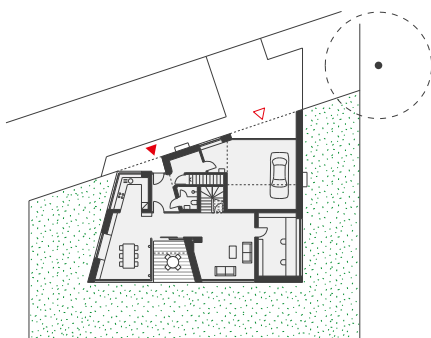
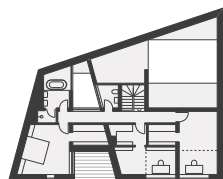

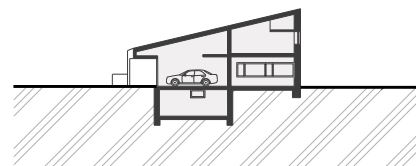
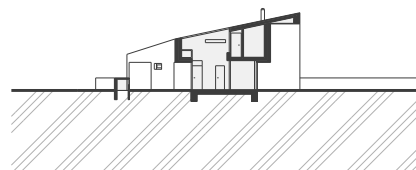
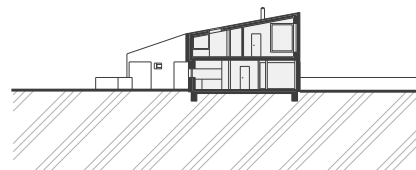
Situace

Půsorysy

Řezy

BRICK

22

Outstanding
International
Brick Architecture

Rodinné sídlo
Opavsko
knesl kynčl architekti

Vila na venkově

Novostavba rodinného domu vyrostla na místě původního fojtství, naproti kapli stojící na návsi. Dům je novodobou reflexí villy suburbany; je situovaný na venkově a svým obyvatelům nabízí nadstandardní komfort a vybavenost.

Hmota domu je rozdělena do tří „prstů“ rovnoběžných s ulicí, propojených koridorem se zázemím, takže výsledný půdorys tvoří tvar písmene E. Svažitý pozemek umožnil situovat servisní podnož do suterénu kolmo

k ulici, při které je umístěno dvoupodlažní křídlo objemově navazující na původní objekt fojtství, zbývající dvě křídla orientovaná do zahrady jsou přízemní. Mezi jednotlivými trakty vznikla dvě stejně velká atria, která však mají rozdílný charakter.

Rodinný dům je určen pro bydlení ve třech samostatných bytových jednotkách situovaných v uličním a zahradním křídle, prostřední část slouží jako společná relaxační zóna s wellness. Podél koridoru jsou

doplněny další společné místnosti, pokoje pro hosty a šatny. V suterénu je centrální společenská místnost s kulečnickem a vinotékou, krytá parkovací stání a zázemí domu. Na pozemku se dále nachází přístřešek s letní kuchyní, skleník a rozsáhlá zahrada. Členitá stavba je sjednocena fasádou z lícových cihel, která ve vazbě na lokální tradici dává domu punc určité bezvěkosti.

AUTORSKÁ ZPRÁVA

VILLA IN THE COUNTRYSIDE

The new villa was built on the site of the former reeve's house, which used to spread over the plot of land opposite the chapel on the village square. The countryside home provides its owners with superior comfort and amenities, reflecting the principles of a villa suburbana in a contemporary context.

The building is divided into three “fingers” parallel to the street, connected by a service corridor, so that the plan forms a shape of the letter E. The sloping site

allows for the service basement to be hidden underground perpendicular to the street, while the two-storey street facing part does not extend beyond the former volume of the reeve's house. The single storey second and third “fingers” help enclose two small patios in between; the patios are the same size but have different character.

Three families live in the street facing and the garden facing parts of the house, the middle section functions as a common relaxing and wellness area. Other shared rooms, guest rooms and dressing rooms are accessed from

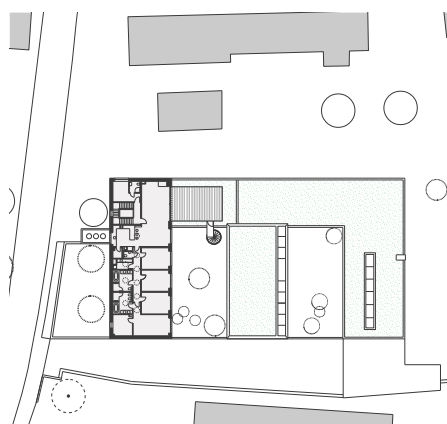
the connecting corridor. A common room with a billiard table, wine storage, garages, and other service rooms are located in the basement. A garden shelter with a summer kitchen, a greenhouse, and a spacious garden are located in the backyard.

The house has a simple red brick façade that helps hold the different volumes together and that also blends well with the local tradition and gives the building timeless air.

ARCHITECTS' REPORT

Původní stav

Půsorys 2. NP

Klient/ Client: soukromá osoba / private individual

Autoři / Architects: Jiří Knesl, Jakub Kynčl

Spolupráce / Cooperation: Petra Hudečková; Martin Trčka; Sylvie Zechmeisterová; Jan Rašík; Jakub Finger a Mirka Svorová / ateliér PARTERO; Hana Šeligová / RECOC; Jitka Špondrová; Filip Kupka; Pavel Dočekal; Vít Nebenführ; Zdeněk Říha / AZ Klima; Jiří Krajcar; Jan Obrusník; Pavel Dědina; Lubomír Hřivnáč; Petr Klinkovský / INOX SERVIS; Miloš Zimula a Václav Slíva / ATEH; Pavel Šebela

Projekt / Design period: 2015–2016

Realizace / Implementation: 2016–2019

Plocha pozemku / Plot area: 8 913 m²

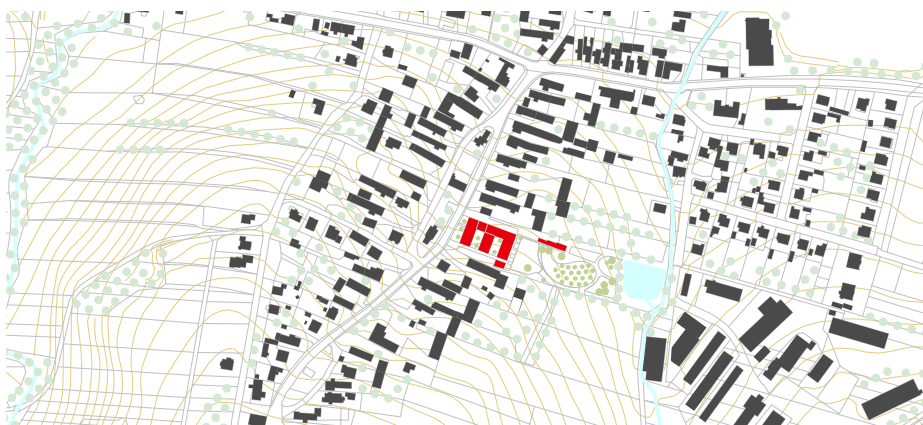
Zastavěná plocha / Built-up area: 1 163 m²

Podlažní plocha / Floor area: 1 900 m²

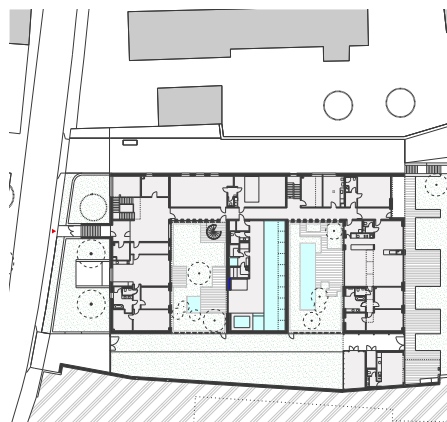
Foto: Radek Brunecký

Projekt byl přihlášen do letošního desátého ročníku soutěže Brick Award v kategorii Příjemný domov.

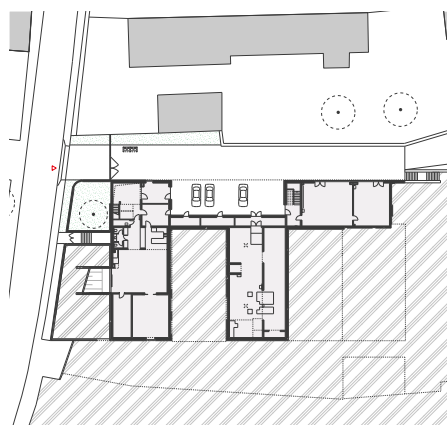
WWW.BRICKAWARD.COM

Situace

Půsorys 1. NP

Půsorys 1. PP

Sportovní areál, Praha-Lysolaje

Sportovně-rekreační areál navržený na neobhospodařovaných a značně zanedbaných pozemcích nad zahrádkářskou kolonií Zavážky při výjezdu z Lysolají doplnil chybějící sportovní vybavenost v městské části. V budoucnosti na severovýchodě naváže na plánovaný obytný soubor Zátíší Lysolaje, který už je v současné době ve výstavbě.

Na vyčištěném a srovnaném terénu vznikly fotbalové hřiště se zázemím, pobytová loučka, dopravní hřiště se skladem pro hřiště i údržbu celého areálu, výběh pro psy, parkoviště, příjezdová cesta a stezka pro pěší a cyklisty.

Jednopodlažní objekt zázemí sestává ze dvou samostatných provozů – větší část zaujmají šatny a hygienické zázemí pro sportovce, v menší části jsou umístěny občerstvení,

veřejné toalety pro návštěvníky a další zázemí areálu. Obě části jsou sjednoceny pod společnou střechou, z větší části s vegetační úpravou, která svým přesahem vytváří krytý venkovní prostor s posezením, ale zároveň jsou materiálově odlišeny a kombinují dřevěný obklad v klubových barvách zelené a bílé s tmavě šedou omítkou.

AUTORSKÁ ZPRÁVA

PRAGUE LYSOLAJE SPORTS AREA

A sports and recreational area has been proposed on the uncultivated and rather neglected grounds above the allotment gardens Na Zavážkách in Lysolaje to provide the missing sport facilities. In the future, it will be in the north-east of the planned residential ensemble Zátíší Lysolaje, which is currently under construction.

On the cleaned and levelled terrain, a football field with facilities, a recreational meadow, a traffic rules playground with storage for the playground and maintenance of the entire complex, a paddock for dogs, a car park, an access road and a path for pedestrians and cyclists were created.

The single storey facility building next to the football pitch consists of two separate operations: changing rooms and showers occupy

a larger part and a bistro and public toilets for visitors take up the remainder. Both parts are united under a common flat roof, for the most part with vegetation, the overlap of which creates a covered outdoor space with seating. The various functions of the building are indicated on the outside by either the cladding in colours of the local sports club (green and white) or the dark grey stucco.

ARCHITECT'S REPORT

Místo stavby / Location: Štěpnice, Praha-Lysolaje, CZ
 Klient / Client: Městská část Praha-Lysolaje / Praha-Lysolaje Municipality
 – Petr Hlubuček, Dana Malečková
 Dodavatel / Contractor: STRABAG; Gardenline
 Autoři / Authors: knesl kynčl architekti / Jiří Knesl, Jakub Kynčl, Jan Weiss
 Spolupráce / Collaboration: Jan Rašík, Miroslav Révaj / knesl kynčl
 architekti (ASŘ); Roman Seiter (SKŘ); Libor Konečný (PBŘ);
 Michal Zahrádka (ZTI); Ondřej Zikán (VZT, ÚT); Tomáš Novotný (SIL);
 Václav Slíva / ATEH (LD); David Bartůšek (DOP); Kateřina Cihlářová,
 Jiří Cihlář (dopravní hřiště); Rudolf Hlaváč a Viktor Stříž (ROZ);
 Lucie Miovská / ARTMIO (KRA)
 Projekt / Project period: 2016–2018
 Realizace / Building period: od 2018
 Plocha pozemku / Plot area: 19 068 m²
 Zastavěná plocha / Build-up area: 400 m²
 Hrubá podlažní plocha / Gross floor area: 262 m²
 Foto: Tomáš Rasl

Situace

Půdorys

